

Nie ma możliwości finansowania projektu w ramach EFS.		Kierunek działania: Podniesienie kompetencji bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji	
Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	4. Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia	Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji projektu - Centrum Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	<p>Nie ma możliwości finansowania projektu w ramach EFS.</p> <p>W ramach zadania planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizację warsztatów z zakresu tworzenia CV, autoprezentacji oraz odbywania rozmów kwalifikacyjnych; - Organizację warsztatów z zakresu podnoszenia kompetencji miękkich i pracy w zespole; - Organizację indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, podczas których określone zostaną umiejętności i predyspozycje bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych pomocą w ramach projektu; - Organizację wykładu, podczas którego przedstawione zostaną prawa i obowiązki pracownicze; - Organizację kursu obsługi pakietu Microsoft Office. <p>Projekt kierowany będzie do bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p> <p>Po zakończeniu realizacji projektu wyłonione zostaną 2 osoby z obszaru rewitalizacji, którym zaproponowane zostanie zatrudnienie przy pobieraniu opłat za parking. Dzięki realizacji projektu "Modernizacja rynku i bocznych uliczek" oraz powiązanych projektów miękkich wzrośnie liczba osób korzystających z parkingu, co spowoduje konieczność zatrudnienia dwóch osób. Dodatkowo, w wyniku wsparcia w procesie szukania pracy bądź zakładania własnej działalności gospodarczej zatrudnienie znajdzie 6 osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.</p>
Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	4.2 Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia	Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji projektu - Centrum Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	<p>W ramach zadania planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizację wykładu „Czym są imprezy masowe”; - Organizację szkolenia, na którym przedstawione zostaną niebezpieczeństwa związane z organizacją imprez masowych oraz sposoby zapobiegania im; - Organizację szkolenia z zakresu ochrony imprez masowych; - Organizację szkolenia z zakresu planowania imprez masowych; - Organizację praktycznych warsztatów z zakresu
	4.1 Powrót na rynek pracy	S	<p>Wskaźniki produktu: Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (CO03) (wskaźnik SzOOP) – 30</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP) – 25 Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP)- 8</p>
	4.2 Organizacja kursu w zakresie organizacji imprez masowych	S	<p>Wskaźniki produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (wskaźnik SzOOP) – 20</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (wskaźnik SzOOP) – 30</p>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

<p>Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>4. Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia</p>	<p>4.3. Warsztaty z zakresu samozatrudni enia i zakładania własnej działalności gospodarczej</p>	<p>Krajeńskim</p>	<p>obsługi sprzętu wykorzystywanego przy organizowaniu imprez masowych; - Organizacja kursu <i>Regulacje prawne przy organizacji imprez masowych</i>. Kurs zakończy się egzaminem wewnętrznym obejmującym test pisemny z wiedzy teoretycznej i sprawdzian umiejętności praktycznych oraz wydaniem certyfikatu potwierdzającego zdobyte kwalifikacje. Projekt kierowany jest do bezrobotnych osób z obszaru rewitalizacji. Po odbyciu kursu 2 osoby z obszaru rewitalizacji, które uzyskały odpowiednie kwalifikacje, zostaną zatrudnione do organizacji imprez masowych organizowanych na terenie gminy. Dodatkowo, w wyniku wsparcia w procesie szukania pracy bądź zakładania własnej działalności gospodarczej zatrudnienie znajdą 3 osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji.</p>	<p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP) - 15</p> <p>Liczba osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP)- 5</p>
		<p>S</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji projektu - Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>500 000,00 zł</p> <p>Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (wskaźnik SzOOP) - 10</p> <p>Wskaźniki rezultatu: - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udziałowych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (wskaźnik SzOOP) - 5</p> <p>Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, badania ankietowe.</p>

				związanych z rozpoczętą działalnością. Projekt skierowany będzie do 20 osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.			
Cel rewitalizacji: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i minimalizacja zagrożeń dla środowiska naturalnego							
Kierunek działania: Zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych							
Obszar 2: Włóścibórz Obszar 3: Jazdrowo	5. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska	5.1. Gminny program usuwania azbestu	§ Gmina Sępólno Krajeńskie	W ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Gminy Sępólno Krajeńskie” co roku organizowany jest nabór, do którego zgłaszają się mogą właściciele nieruchomości pokrytych azbestem. Środki WFOŚiGW pokrywają 70% kosztów zdemontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest. Gmina Sępólno Krajeńskie pokrywa 30% pozostałych kosztów. Wydatek, jaki ponoszą właściciele nieruchomości, dotyczy nowego pokrycia budynku. Do każdego naboru rekrutowani zostają mieszkańcy obszaru rewitalizacji, którzy stanowiąć będą 10% właściceli nieruchomości na terenie gminy. Informowanie o terminach i metodach zgłaszania się do naboru, odbędzie się również w ramach projektu „Kampania promocyjna usuwania azbestu”.	Cały obszar rewitalizacji: Włóścibórz, Jazdrowo	Wskaźnik produktu: - Liczba złożonych wniosków o usunięcie azbestu przez właścicieli nieruchomości (wskaźnik autorski) – 9 Wskaźnik rezultatu: - Liczba budynków z inwentaryzowanym azbestem (wskaźnik autorski): 6	Statystyki Urzędu Miejskiego
Obszar 2: Włóścibórz Obszar 3: Jazdrowo	5. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska	5.2. Kampania promocyjna usuwania azbestu	§ Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Azbest jest włóknistym minerałem naturalnie występującym w przyrodzie o wyjątkowych właściwościach fizycznych i mechanicznych tj.: dźwiękochłonność, elastyczność, odporność na wysokie i niskie temperatury, obojętność na kwasy i substancje żrące, wytrzymałość. Posiadane zalety zdecydowały o masowym wykorzystywaniu azbestu w polskim przemyśle w II połowie XX wieku, głównie w budownictwie. W połowie lat 80. okazało się, że wyroby azbestowe stanowią zagrożenie dla środowiska oraz życia i zdrowia człowieka. Włókna azbestu mają tendencję do wielokrotnego rozwarstwiania się – są dziesiątki, a nawet setki razy cieńsze od ludzkiego włosa. Po przedostaniu się z wdychanym powietrzem do płuc, zostają najczęściej wydalone przez organizm. Jednakże istnieją takie włókna azbestu (włókna respirabilne), których organizm nie potrafi się pozbyć. Takie włókna nagromadzone w tkance płucnej w ciągu całego życia, mogą powodować	Jazdrowo – świetlica wiejska Włóścibórz – świetlica wiejska	Wskaźnik produktu: - Liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych (wskaźnik autorski) – 16 Wskaźnik rezultatu: - Liczba budynków z inwentaryzowanym azbestem (wskaźnik autorski) - 6	Lista obecności; Dokumentacja zdjęciowa
Kierunek działania: Zwiększenie świadomości ekologicznej							

zmiany chorobowe, nie wyłączając nowotworów. Zagrożenie ze strony azbestu jest przez ludzi bagatelizowana ze względu na mikroskopijną wielkość włókien (niewidoczne „gołym okiem”) oraz długotrwały i utajony rozwój choroby. Przez długi okres czasu choroba może się nie ujawniać - pierwsze jej objawy mogą dać o sobie znać po dwudziestu, a nawet czterdziestu latach od pierwszego kontaktu z pyłem azbestowym. Projekt, skierowany do mieszkańców obszaru rewitalizacji, będzie polegał na przeprowadzeniu kampanii antyazbestowej polegającej na zapoznaniu społeczności lokalnej w zakresie:

1. Jak skutecznie pozbyć się azbestu z własnej nieruchomości.
2. Do czego jest zobowiązany właściciel i zarządca nieruchomości z azbestem.
3. Jak rozpocząć proces demontażu azbestu.
4. Jak pozbyć się niewielkiej ilości azbestu z ogródka działkowego.
5. Czy firma lub przedsiębiorca może ubiegać się o dopłaty lub refundację kosztów za usuwanie azbestu.
6. Czy trzeba usunąć eternit gdy jego stan techniczny jest dobry.
7. Czy można zabezpieczyć wyroby azbestowe specjalnymi farbami.

Celem projektu będzie: wzmocnienie świadomości instytucji i mieszkańców o szkodliwości azbestu i jego negatywnego wpływu na zdrowie; zwiększenie indywidualnego zaangażowania instytucji i obywateli w rozwiązywanie problemu usuwania azbestu na terytorium RP; promowanie „dobrych praktyk” związanych z usuwaniem azbestu ze środowiska; wsparcie administracji państwowej (samorządy gminne) w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z ograniczaniem azbestu w środowisku oraz jego negatywnego oddziaływania na zdrowie; monitorowanie procesu realizacji „Programu” poprzez monitoring gminnych programów usuwania azbestu.

Kierunek działania: Poprawa stanu infrastruktury technicznej

<p>Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>5. Poprawa Jakości infrastruktury społecznej, przeźreni publicznej i środowiska</p>	<p>5.3. Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie</p>	<p>T</p>	<p>W tej chwili na terenie Rynku w Sępólnie Krajeńskim znajduje się parking oraz niewielkie tereny zielone, brak natomiast miejsca, w którym można organizować imprezy plenerowe czy zajęcia na świeżym powietrzu. Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy, szczególnie zaś osoby starsze, zgłaszały chęć spędzania większej ilości czasu na zewnątrz, chcieli, by zorganizowano przestrzeń, która będzie przyjazna dla wszystkich mieszkańców.</p> <p>Problemem Rynku i terenu wokół są także znajdujące się tam rury cementowo-azbestowe, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.</p> <p>Projekt podzielony zostanie na dwa etapy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostosowanie struktury przestrzennej Rynku do potrzeb mieszkańców poprzez nadanie mu nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych i kulturalnych. 2. Wymiana rur cementowo-azbestowych i modernizacja sieci wodociągowej (80m) wraz z odtworzeniem nawierzchni, która zostanie naruszona podczas modernizacji sieci wodociągowej. <p>Realizacja I etapu projektu jest niezbędna do przeprowadzenia działań w ramach projektów miękki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plenery ze sztuką w sercu miasta, - Poranki symfoniczne w sercu miasta, - Rodzina na PLUS - Aktywnie społecznie – 50+. <p>Projekty te skierowane są do dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ich rodziców oraz do seniorów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Planowane projekty zakładają m.in. organizację zajęć aktywizujących i integracyjnych - plenerów malarskich, koncertów, zajęć fizycznych, festynów oraz spotkań integracyjnych. Ich realizacja możliwa jest jedynie w miejscu rozpoznawalnym, stanowiącym centrum obszaru rewitalizacji, które stanowić będzie dużą, otwartą przestrzeń.</p> <p>Modernizacja Rynku jest więc niezbędna do aktywizacji i integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Wielkość Rynku oraz</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (wskaźnik SzOOP) - 8970 m².</p> <p>Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób korzystających bądź zrewitalizowanych bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni miejskiej (wskaźnik SzOOP) – 8000 (w tym liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji – 2000)</p>	<p>Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe</p>
---	--	--	---	----------	---	--	--

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

jego lokalizacja w centrum miasta powoduje, iż miejsce to przyciąga wiele osób, a do uczestnictwa w projektach włączyć mogą się także przypadkowe osoby, na co dzień niechętnie angażujące się w życie gminy toczące się w instytucjach kultury, które przechodząc przez Rynek, zobaczą ciekawy sposób spędzania czasu wolnego.

Plac o nowej nawierzchni będzie zawierać elementy małej architektury (m.in. ławki, kosze na odpady, stojak rowerowy), które dostosowane będą do potrzeb mieszkańców, w tym szczególnie dzieci, osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Na Rynku umieszczona zostanie także tablica informacyjna, która zawierać będzie informacje o godzinach funkcjonowania instytucji publicznych (m.in. Urząd Miejski, Centrum Kultury i Sztuki, Biblioteki Publicznej, Ośrodka Pomocy Społecznej), terminach i lokalizacji wydarzeń kulturalnych, harmonogramie i charakterze zajęć w ramach projektów rewitalizacyjnych (m.in. działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych, seniorów). Zmodernizowana, otwarta przestrzeń będzie zachęcać do spędzania czasu wolnego także poza terminem realizacji projektów rewitalizacyjnych. Rynek stanie się miejscem odpoczynku, rekreacji i integracji.

Dodatkowo, planuje się zaangażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym głównie uczestników projektów 2.1 i 3.1. do procesu odnowy rynku. Połączenie tych działań pozwoli nie tylko na zadbanie o przestrzeń centralną obszaru rewitalizacji, ale przede wszystkim na aktywizację mieszkańców i rozwój działań oddolnych.

Źródło: opracowanie własne.

8.2 Uzupelniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 14 Uzupelniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	L.p.	Typ przedsięwzięcia ²⁶	Uzupelniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
<p>Cel rewitalizacji: Zwiększenie partycypacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Kierunek działań: Wsparcie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie</p>			
	1	5	Klub podróznika
<p>Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo</p>	<p>Uzasadnienie realizacji projektu: Projekt będzie polegał na stworzeniu działań mających na celu wsparcie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie w zakresie oferty spędzania wolnego czasu. Przeprowadzona diagnoza wykazała, że obszar rewitalizacji charakteryzuje wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności na danym obszarze, wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasitek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze oraz wysoki odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Także na terenie Lutowa wskaźnik osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej oraz udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasitek rodzinny był wyższy niż średnia dla gminy. Skierowanie działań do tych grup społecznych wydaje się być szczególnie uzasadnione.</p> <p>W ramach realizacji projektu planuje się utworzenie Klubu podróznika, którego działalność będzie miała na celu nie tylko aktywizację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji i Lutowa i integrację międzypokoleniową, ale także przyczyni się do budowania tożsamości lokalnej.</p> <p>Klub podróznika swoją lokalizację będzie miał w budynku „starej szkoły” w Lutowie. Lokalizacja ta jest uzasadniona bliskim położeniem jednego z największych jezior w gminie (jezioro Lutowskie) oraz znakowanych szlaków turystycznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szlak „ZNAKU RODEŁA im. Janiny Kłopotkiej” (niebieski) 36,5 km, przebieg: Sypniewo – Jazdrowo – Iłowo – Radońsk – Lutowo Młyn – Płocicz – Duża Cerekwica – Drożdżenica. Szlak poświęcony jest pamięci działaczki Związku Polaków w Niemczech, malarki, twórczyni znaku „Rodła”. • Szlak „REZERWATÓW KRAJEŃSKICH” (zielony) 29 km, przebieg: Sypniewo – Iłowo – Witkowo. Szlak jest szczególnie interesujący ze względu na kompleksy leśne, a także jeziora Modła, Jeleń, Jelonek, Juchacz i Mielec. Na trasie szlaku znajdują się rezerваты przyrody: „Lutowo” i „Gaj Krajeński”. <p>Poza organizacją wycieczek krajoznawczych, w siedzibie Klubu podróznika odbywać się będą comiesięczne spotkania jego członków, na których jego uczestnicy w systemie rotacyjnym będą prezentować materiały na temat zakątków regionu i kraju. Ponadto planuje się również projekcje edukacyjnych filmów przyrodniczych. Raz w roku organizowane będzie spotkanie ze znanym podróznikiem. Członkowie Klubu korzystając będą z infrastruktury powstałej w ramach 2 projektu z listy działań uzupelniających.</p> <p>Jako opiekunów i przewodników planuje się zaangażować mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym, którzy swoją wiedzę będą mogli przekazać dzieciom z obszaru rewitalizacji.</p> <p>Działanie bezpośrednio skierowane jest do 20 mieszkańców obszaru rewitalizacji: 4 przewodników (osoby w wieku poprodukcyjnym) i 16 członków (osoby do lat 17), jednak poprzez wycieczki edukacyjno-krajoznawcze z utworzenia Klubu Podróżnika skorzysta znaczenie więcej osób.</p>		

²⁶ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Osoby starsze oraz osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej z obszaru rewitalizacji będą uczestniczyć w wycieczkach bezpłatnie.

Cel rewitalizacji: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i minimalizacja zagrożeń dla środowiska naturalnego

Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury technicznej

<p>Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo</p>	<p>2</p>	<p>PF</p>	<p>Adaptacja budynku „starej szkoły” na cele aktywizacji społecznej</p>
<p>Uzasadnienie realizacji projektu: Projekt obejmuje zagospodarowanie budynku „starej szkoły” w Lutowie. Zakres realizowanych prac obejmuje zagospodarowanie parteru i poddasza budynku na cele schroniska młodzieżowego oraz miejsca integracji społecznej.</p> <p>Blisko „starej szkoły” znajduje się Zespół Szkół w Lutowie, do którego uczęszczają m.in. dzieci i młodzież z Jazdrowa. Uczniowie, w oczekiwaniu na lekcje lub po zakończeniu zajęć będą mogli spędzać czas w powstałej „świetlicy”, korzystać z proponowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych i rozrywkowych, odrabiać lekcje i uczyć się, ale także spędzać czas wolny. Stworzenie takiego miejsca zapewni dzieciom i młodzieży bezpieczne miejsce oczekiwania na lekcje lub autobus do domu, przyczyni się także do wzrostu integracji i aktywizacji.</p> <p>Adaptacja budynku „starej szkoły” pozwoli także na zwiększenie dostępności do działalności kulturalnej, ponieważ w budynku organizowane będą zajęcia aktywizacyjne oraz integrujące dzieci, młodzież i dorosłych. Na terenie zmodernizowanego budynku planuje się również realizację projektu społecznego <i>Klub podróżnika</i>, który pozwoli na rozwój więzi lokalnych, poszerzenie znajomości najbliższego otoczenia, jego historii, piękna oraz większe przywiązanie do „małej ojczyzny”.</p>			

Źródło: opracowanie własne.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Uzasadnienie dla realizacji projektów uzupełniających poza obszarem rewitalizacji

Modernizacja istniejących obiektów umożliwi realizację projektów społecznych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji. Z obiektów będą mogli korzystać mieszkańcy Lutowa oraz pozostałe osoby zamieszkujące gminę Sępólno Krajeńskie. Jednak to dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przewiduje się pierwszeństwo (w przypadku wydarzeń, podczas których obowiązywała będzie ograniczona liczba miejsc) oraz udzielenie zniżek (w przypadku ewentualnych wydarzeń biletowych, takich jak koncerty, spektakle teatralne i inne). Wpływie to na wzrost aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz na korzystanie z oferty społecznej i kulturalnej na terenie sołectw odległych od miejsca zamieszkania. Dzięki temu mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli okazję do poznania gminnych terenów oddalonych od ich sąsiedztwa, częstszego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym gminy oraz przede wszystkim do integracji z mieszkańcami pozostałych części gminy. Realizacja projektów przyczyni się do utworzenia sieci infrastruktury społeczno-kulturalnej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Wzrost aktywności społecznej pozwoli na ograniczenie zdiagnozowanych problemów, a w konsekwencji przyczyni się do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji. Utworzenie sieci obiektów, w których prowadzone są działania z zakresu aktywizacji i integracji, pozwoli na nawiązanie współpracy pomiędzy ich pracownikami. Będzie to okazja do wymiany doświadczeń oraz pomysłów, co w przyszłości może zapobiec realizacji większej liczby projektów, a w rezultacie coraz większą aktywnością mieszkańców całej gminy, w tym przede wszystkim mieszkańców obszaru rewitalizacji. Współpraca zostanie nawiązana pomiędzy następującymi placówkami:

- Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim (obszar rewitalizacji);
- Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (obszar rewitalizacji);
- Gminna Pracownia Edukacji Kulturalnej ARTIK w miejscowości Włóscibórz (obszar rewitalizacji);
- Świetlica Wiejska we Włósciborzu (obszar rewitalizacji);
- Świetlica Wiejska w Jazdrowie (obszar rewitalizacji);

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- Stara szkoła w Lutowie (poza obszarem rewitalizacji).

W przyszłości możliwe będzie poszerzenie sieci o nowe obiekty na terenie pozostałych sołectw gminy Sępólno Krajeńskie.

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na aktywizację mieszkańców oraz zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie (lub zagrożonych wykluczeniem społecznym). Rezultaty te zauważalne będą we wszystkim grupach wiekowych, ponieważ sieć infrastruktury społeczno-kulturalnej na terenie gminy Sępólno Krajeńskie będzie platformą dla integracji międzypokoleniowej – organizowane wydarzenia będą kierowane zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla osób dorosłych i seniorów.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność ma charakter:

Rysunek 7 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny przede wszystkim wpływać na sfery, w których odnotowano stan kryzysowy.

Proces rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w wizji. Wszystkie działania będą również odpowiedzią zarówno na zdiagnozowane problemy, jak i założone cele. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych spowoduje złagodzenie lub całkowite wyeliminowanie problemów dotyczących tereny objęte rewitalizacją. Poniższa tabela przedstawia powiązanie problemów z projektami, przy uwzględnieniu sposobów rozwiązania negatywnych zjawisk i prognozowanego efektu.

Tabela 15 Wykazanie komplementarności problemowej

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego				
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym Organizacja działań o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym odpowiadających na potrzeby osób starszych	Plenery ze sztuką w sercu miasta Poranki symfoniczne w sercu miasta Program „Rodzina na PLUS”		Zaktywizowanie seniorów, którzy chętnie włączają się w działania na rzecz lokalnej społeczności Poprawa jakości życia osób starszych poprzez dostęp do wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci oraz młodzieży	Aktywnie społecznie – 50+ Powrót na rynek pracy	Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajeńskim	Wzrost kompetencji osób starszych Podniesienie kompetencji społecznych i kulturalnych dzieci i młodzieży
Wysoki udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych Wdrożenie działań mających na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej	Organizacja kursu w zakresie organizacji imprez masowych Warsztaty z zakresu samozatrudnienia i zakładania własnej działalności gospodarczej	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Aktywizacja i wyrównanie szans życiowych dzieci i młodzieży
Wyższa od średniej długość rur azbestowo-cementowych na danym obszarze do ogólnej długości rur wodociągowych na danym obszarze	Nadanie nowych funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych przestrzeni centralnej Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym integracja międzypokoleniowa)	Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci młodzieży Ożywienie i nadanie nowych funkcji przestrzeni miejskiej Zmniejszenie długości szkodliwych rur cementowo-azbestowych

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
				Poprawa stanu infrastruktury technicznej
				Podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych
				Spadek liczby osób bezrobotnych
				Wzrost samodzielności rodzin korzystających z pomocy społecznej
Włocibórz				
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci	NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania	Gry Wielkoformatowe XXL	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym	Program „Rodzina na PLUS”		Zaktywizowanie seniorów, którzy chętnie włączają się w działania na rzecz lokalnej społeczności
Wysoki udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw	Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym	Kampania promocyjna usuwania azbestu		Zintegrowanie lokalnej społeczności (osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych oraz ich otoczenia ze społecznością
	Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi	Gminny program usuwania azbestu		
		Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	rodzinnych, integracja i aktywizacja			lokalną)
	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz wzrost zaangażowania w rozwiązywanie problemu			Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych
				Wzrost samodzielności rodzin korzystających z pomocy społecznej
Jazdrowo				
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci	Gry Wielkoformatowe XXL		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania	Aktywnie społecznie – 50+		Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym	Kampania promocyjna usuwania azbestu	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności
Wysoki udział budynków i gospodarstw, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu w stosunku do ogółu budynków i gospodarstw	Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym	Gminny program usuwania azbestu		Wzrost samodzielności rodzin korzystających z pomocy społecznej
	Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja	Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	i aktywizacja			społecznej
	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz wzrost zaangażowania w rozwiązywanie problemu			Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w jednym z dalszych rozdziałów dokumentu system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie, w związku z czym zapewniona została komplementarność zarówno proceduralna, jak i instytucjonalna. System zapewni efektywne współdziałanie zróżnicowanych instytucji na rzecz realizacji programu (począwszy do samorządu gminnego, poprzez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, a także mieszkańców).

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobozarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców, przy jednoczesnym nie przenoszeniu problemów. Ponadto podejmowane działania nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych (takich jak np. wykluczenie), ponieważ koncentrują się na rozwiązaniu problemów u źródeł, czyli na obszarze ich zdiagnozowania. Jednocześnie zaznaczyć należy, że projekty zaplanowane w ramach rewitalizacji nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez gminę.

Celem działań podejmowanych przez gminę Sępólno Krajeńskie jest zrównoważony rozwój jednostki, niwelowanie negatywnych zjawisk oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców. W związku z tym wszystkie podejmowane przedsięwzięcia (zarówno w ramach rewitalizacji, jak i innych programów) służą osiągnięciu wspólnego celu.

Wszystkie główne projekty rewitalizacyjne realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak przewiduje się ich szersze oddziaływanie. Przedsięwzięcia zaplanowane na terenie Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców (wzrost liczby wydarzeń kulturalnych – np. poprzez organizację plenerów ze sztuką w sercu miasta, organizowanie imprez i wydarzeń oraz poprawę stanu środowiska – wymianę rur cementowo-azbestowych w ramach modernizacji Rynku Miejskiego). Z kolei te podejmowane na terenach wiejskich oddziaływać będą na mieszkańców ich jednostek (Gry Wielkoformatowe XXL, działania na rzecz osób wykluczonych oraz organizacja czasu wolnego osobom starszym, kampania promocyjna usuwania azbestu). Projekty uzupełniające przewidziane do realizacji poza terenem rewitalizacji również mają silny wpływ na obszar cechujący się stanem kryzysowym (adaptacja budynku na cele zielonej szkoły będzie służyła dzieciom i młodzieży także z terenów, na których odnotowano kumulację negatywnych zjawisk społecznych) i przyczyniają się jednocześnie do niwelowania zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym działania zaplanowane w ramach programu będą całościowo oddziaływać na obszar rewitalizacji (a nie punktowo), poprawiając jego sytuację społeczno-gospodarczą. Poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i zachodzi między nimi efekt synergii.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie. Szczegółowe źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych*.

Zaznaczyć należy, że na etapie sporządzania dokumentu osoby prywatne oraz przedsiębiorcy nie byli zainteresowani aktywnym włączeniem się w proces rewitalizacji, stąd w planowanych przedsięwzięciach brak działań finansowanych/współfinansowanych ze źródeł prywatnych. Jednocześnie nie wyklucza się możliwości podjęcia współpracy na kolejnych etapach wdrażania dokumentu.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowania. W związku z tym, iż gmina realizowała szereg projektów w ramach polityki spójności 2007-2013 zachowana zostanie ciągłość wsparcia. W poprzednich latach jednostka skupiła się na łagodzeniu problemów społecznych, w tym m.in. braków w edukacji, a także integracji lokalnej społeczności:

- Pracujemy na swoją przyszłość (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Indywidualizacja nauczania w Gminie Sępólno Krajeńskie (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Krajeński Klub Amazonek Orchidea (7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji),
- Razem lepiej (9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich).

W ramach niniejszego dokumentu również zaplanowano szereg działań wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców, niwelowanie problemów i dalsze wzmacnianie kapitału ludzkiego.

W latach 2009-2014 gmina prowadziła rewitalizację na terenie miasta Sępólno Krajeńskie. Za obszar najbardziej wymagający wsparcia uznano „Stare Miasto”. Celem rewitalizacji było ożywienie wskazanego terenu, przywrócenie mu funkcji turystycznych i integrujących lokalną społeczność, ale również m.in. poprawa bezpieczeństwa, promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, aktywizacja zawodowa młodzieży bezrobotnej, zwiększenie szans rozwojowych osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, umożliwienie rozwoju zawodowego rodziców małych dzieci. W ramach programu zrealizowano następujące projekty:

- Stare Miasto jako sprzyjające integracji społecznej centrum turystyczne Sępólno Krajeńskiego – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej,
- Centrum Aktywności Społecznej,
- Rozbudowa i doposażenie istniejących placówek przedszkolnych,
- „Twoja wiedza – drogą do sukcesu!!!”,
- Centrum Aktywizacji Gimnazjalisty,
- Centrum Małego Dziecka i Rodziny,
- „Chopin przyjechał”.

Obecnie planuje się realizację działań będących kontynuacją tych z poprzedniej perspektywy finansowej w obrębie miasta Sępólno Krajeńskie, celem zachowania ciągłości wsparcia.

Na terenach wiejskich gminy w latach 2007-2013 również prowadzone były działania sprzyjające integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, głównie w wymiarze infrastrukturalnym, w tym m.in.:

- Wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Włóścibórz poprzez zakup krzesel, stołów oraz mebli kuchennych i sprzętu AGD,
- Zakup tradycyjnych strojów krajeńskich oraz namiotu, krzesel i ław dla Koła Gospodyń Wiejskich we Włóściborzu,

- Modernizacja świetlic wiejskich w Gminie Sępólno Krajeńskie, w tym świetlic mieszczących się w budynkach wpisanych do ewidencji zabytków,
- Tworzenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej na wsi poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich oraz budowę placów zabaw w Gminie Sępólno Krajeńskie,
- Remont świetlicy w Jazdrowie oraz wyposażenie jest w sprzęt RTV i AGD oraz meble,
- Stworzenie placu zabaw w Jazdrowie.

Projekty zrealizowane w poprzedniej perspektywie finansowej odnoszą się przede wszystkim do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, stanowiąc jednocześnie bazę do realizacji kolejnych przedsięwzięć. W ramach obecnej perspektywy szczególny nacisk zostanie położony na działania społeczne, odnoszące się do integracji i aktywizacji lokalnej społeczności (np. w wyremontowanych świetlicach wiejskich na terenie Włóściborza i Jazdrowa odbywać się będą Gry Wielkoformatowe – XXL, spotkania dotyczące azbestu, zajęcia dla rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i zajęcia aktywizujące dla seniorów).